

Õiguskantsler

Hr Rainer Vakra
Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie nr

Meie 03.06.2024 nr 7-4/240572/2403321

Hr Priit Sauk
Transpordiamet
info@transpordiamet.ee

Soovitus maaomanike mure lahendamiseks

Austatud peadirektorid

Hiiumaa vallas asuva Hagaste küla mitu maaomanikku (katastriüksused 63901:003:2200 ja 63901:003:0792) on mures selle pärast, et nende maatükid on osa aastast tugevalt üle ujutatud. Riik on tee seisundit kaitstes pannud inimesed olukorda, kus nende maale juhitakse kraavide ja oja kaudu vett, mida seal muidu nii palju ei oleks. Inimesed tahavad teada, mida nad saavad ja tohivad oma metsa ja maa kaitseks ette võtta.

Palun Keskkonnaametil ja Transpordiametil teha omavahel koostööd, arutada olukorda maaomanikega ning pakkuda välja lahendus, mis arvestab lisaks keskkonnakaitse ja teekaitse vajadustele ka maaomanike õigusi ja huve.

Hagaste külla on rajatud pikalt kraave, selleks et juhtida teele kogunenud vihmavesi teest eemale. Kraavidest jõuab vesi ojja ning see ujutab üle rannaniidu. Maa-ameti hinnangul juhitakse vett ojja kokku ligi 4 kilomeetri pikkusest kraavist. Vee kogumisala suurus pole täpselt hinnatud, kuid see ulatub kümnete hektariteni.

Maaomanikud on pöördunud oma murega mõlema ameti poole. Õiguskantslerini jõudnud Transpordiameti vastused on napolisõnalised ega paku ühtki lahendust, kuigi tee seisundi kaitseks rajatud kraavid on vahetult seotud üleujutustega.

Keskkonnaamet viitab oma vastustes sellele, et mõni maaomanike väljapakutud tegevus – näiteks setete eemaldamine – ei ole looduskaitse seisukohast lubatud, kui setted ladestatakse niidule. Samas pole selge, kas setteid võiks eemaldada siis, kui neid oja kõrvale ei ladestata.

Küsimus on selles, kas maaomanikel on praeguses olukorras üldse mingit võimalust enda omandit ja huve kaitsta. Selge ei ole ka see, kas Keskkonnaameti hinnangul on suure osa aastast üleujutatud rannaniit kaitstavatele liikidele sobiv kasvukeskkond või on vett siiski rohkem kui niidukooslustele vaja.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Keskkonnaamet on käinud olukorraga ka kohapeal tutvumas, kuid kahjuks ei võtnud keskkonnaametnikud kohapeal käies ühendust maaomanikuga, kes on enda sõnul neid korduvalt kohtuma kutsunud. Vastuolusid ja eriarvamusi põhjustavas olukorras tuleks riigil eelistada vahetut suhtlust ning arutelu. Nii on võimalik maaomanikul jagada enda muresid ja mõtteid ning keskkonnaametnikul tekib võimalus vahetult vastata ning vajadusel anda ka lisaselgitusi. Ühtlasi aitab see kaasa haldusmenetluse põhimõtete rakendamisele ja nii järgitakse hea halduse tava.

Küsimus ei ole selles, kas keskkonnaametnik võib looduses liikuda ja olukorraga tutvuda. Mõistagi ta tohib, kui maa pole vastavalt tähistatud ning kaitstaval alal keskkonnaametniku liikumist ei saa maaomanik üldse piirata (vt [LKS](#) § 15 ja [KeÜS](#) § 32). Samas on küsitav, kas maaomaniku kaasamata jätmine aitab probleemi lahendada. Oluline on, et maaomanik elab üleujutatud piirkonnas ning on seetõttu olustikuga väga hästi kursis. Seetõttu saab ametnik omanikult ka looduse kaitseks vajalikku teavet.

Kui tegu on keskkonnakaitsega, on omaniku ja Keskkonnaameti eesmärgid sageli ühesugused. Tavaliselt hindavad maaomanikud mitmekesist elustikku ning tahavad säilitada olemasolevaid loodusväärtusi. Kui on vaja, tuleb Keskkonnaametil anda selle kohta inimestele piisavalt teavet. See teave peab olema konkreetse kohaga seotud, mitte formaalne viide mõnele valdkonna tegevuskavale, mis puudutab inimese kodukohta vaid väga kaudselt. Nõuanne peab puudutama just nimelt konkreetset kinnistut ja selle loodusväärtuste kaitset.

Sellisel moel tegutsemine nõuab küll aega, kuid seadus näeb ette, et üksikjuhtumit puudutavad küsimused tuleb lahendada hoiuala valitsejal ehk Keskkonnaametil.

Keskkonnaameti ja maaomanike kirjavahetus on olnud üsna pikk ning nõudnud kindlasti mõlemalt osapoolelt palju aega ja energiat. See lubab arvata, et kui inimese esimesele pöördumisele püütakse anda selline vastus, millega üritatakse leida mõistlik tasakaal inimese huvide ja looduse kaitse vahel, siis ei olegi edasine kirjavahetus vajalik. Mõistlik on sellised probleemid lahendada vahetul kohtumisel ja anda inimesele nõu, kuidas peaks tegutsema, et kinnistu ei oleks suure osa aastast üleujutatud ning kaitsealused kooslused säiliks.

Võimalusel palun andke hiljemalt 21.06.2024 teada, kuidas kavatsete soovitusi järgida.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: avaldaja